GEMEENTE HOORN

Raadsvoorstel

Zaaknummer: 2101334
Steller: B. Ellens / J. Eschweiler
Datum commissie meningsvormend: 23 januari 2024

Team: PM
Teammanager: Henk de Bruijn
Portefeuillehouder en BOG: R. Assendelft
AOG: P. Entius en P. van der Werff
E-mail: b.ellens@hoorn.nl

Onderwerp
Programma Binnenstad & Waterfront inclusief actie-agenda

Agendering
Ter meningsvormende bespreking in de Algemene Raadscommissie

Bijlagen

1	Programmaplan Binnenstad & Waterfront
2	Doelen-Inspanningen-Netwerk (DIN)
3	Actie-agenda
4	Evaluatie Programma Waterfront
5	Financiële Toelichting

Vragen van het college aan de raadscommissie voor de meningsvormende bespreking zijn:

1. Wat wil de raadscommissie meegeven voor het vast te stellen programmaplan Binnenstad en Waterfront?
2. Wat wil de raadscommissie meegeven voor de actie-agenda Binnenstad en Waterfront?

Samenvatting

De ambitie is om de binnenstad te ontwikkelen tot de huiskamer van de stad. Afgelopen jaar is er een actie-agenda ontwikkeld die onder meer gericht is op het verbeteren van de kwaliteit van onze binnenstad. Deze actie-agenda is ontwikkeld in samenwerking met belanghebbenden uit de stad. De agenda omvat concrete acties die bedoeld zijn om onze binnenstad aantrekkelijker te maken, zoals het vergroenen van de omgeving, verbeteren van fietsparkeren, verbeteren van afvalverwerking, afsluiting van het kernwinkelgebied, instellen parkeerverwijssysteem en het verminderen van leegstand. In 2024 wordt een strategisch actieteam ingericht. Dit team bestaat uit vertegenwoordigers van bewoners, ondernemers, horeca, vastgoed, cultuur en de gemeente. Het strategisch actieteam stuurt op de uitvoering van de actie-agenda binnenstad.
Om zowel intern als extern goed samen te kunnen werken en de activiteiten in samenhang uit te kunnen voeren, is gekozen voor een programmatische aanpak. De resultaten van de evaluatie van het programma Waterfront zijn meegenomen in het programmaplan van het programma Binnenstad en Waterfront.

1. Inleiding: reden van het voorstel

Aanleiding
De ambitie is om de vitaliteit van de binnenstad te vergroten en de binnenstad verder te ontwikkelen tot 'huiskamer' van onze stad. Dit kunnen we als gemeente niet op eigen kracht. Een nauwe samenwerking met alle belanghebbenden in de binnenstad, variërend van bewoners en winkeliers tot horecaondernemers, vastgoedeigenaren en culturele instellingen is cruciaal.
In de afgelopen jaren zijn verschillende visies voor onze binnenstad vastgesteld. Het is nu van groot belang om deze visies om te zetten in concrete acties en resultaten. En de samenwerking in de stad te versterken.

Belang
Om de vitaliteit van de binnenstad te vergroten en de samenwerking in de stad te versterken, is het belangrijk om een duidelijke actie-agenda te hebben voor de binnenstad.

Centrale vraag
Op welke manier verbeteren we de vitaliteit van de binnenstad?

2. Beoogd maatschappelijk resultaat
Een goede agenda geeft duidelijkheid bij andere betrokken partijen in de binnenstad. Dit helpt ook om het draagvlak en de samenwerking tussen en met partijen in de stad te versterken. Dit hebben de partijen zelf ook meerdere keren benoemd tijdens het participatieproces.

3. Bijdrage aan de duurzaamheidsambitie
Met een aantal onderwerpen op de actie-agenda wordt een bijdrage geleverd aan de duurzaamheidsambitie. Denk hierbij aan duurzame stadsdistributie en vergroening voor het tegengaan van hittestress en klimaatadaptatie.

4. Kaders
De volgende kaders gelden voor de actie-agenda en het programma.

Bestemmingsplannen binnenstad en waterfront
In verschillende bestemmingsplannen zijn de gebruiks- en de bouwmogelijkheden voor de binnenstad en het waterfront vastgelegd.

Programma Waterfront (vastgesteld door de gemeenteraad in 2013)
Hierin is de visie en een uitvoeringsagenda voor de ontwikkeling van het Waterfront vastgelegd. In 2023 is het programma geëvalueerd.

Binnenstad in beweging - Integrale visie voor de binnenstad van Hoorn (vastgesteld door de gemeenteraad in 2016)
Integrale visie op de binnenstad waarin de koers op hoofdlijnen voor de komende jaren is uitgewerkt.

Raadsbesluit 'Meer stad worden' (vastgesteld door de gemeenteraad in 2019)
Vormt de basis voor de strategische ontwikkeling van de stad. Het is geen volledig uitgeschreven beleidsdocument, maar een verbeelding van de resultaten van het interactieve proces met korte tekstuele toelichtingen.

Mobiliteitsvisie Hoorn 2030 (vastgesteld door de gemeenteraad in 2021)
De mobiliteitsvisie geeft richting aan wat we als gemeente de komende jaren willen doen op het gebied van mobiliteit in Hoorn, Blokker, Zwaag en de regio.

Detailhandelsnota 2020-2025 (vastgesteld door de gemeenteraad in 2021)
In de detailhandelsnota zijn de kaders gesteld voor toekomstige winkelontwikkelingen in de gemeente Hoorn. Daarnaast wordt een voorzet gedaan voor concrete acties en maatregelen.

Leegstandsverordening (vastgesteld door de gemeenteraad in 2021)
Deze verordening regelt een meldingsplicht voor panden die langer dan zes maanden leegstaan.

Omgevingsvisie (vastgesteld door de gemeenteraad in 2022)
De Omgevingsvisie beschrijft de gewenste toekomst van de fysieke leefomgeving in Hoorn. Dat is de omgeving om te wonen, te werken en vrije tijd door te brengen. De Omgevingsvisie is de zogenoemde 'stip op de horizon' bij het uitwerken van plannen en ideeën in Hoorn.

Coalitieakkoord 2022-2026 (vastgesteld door het college in 2022)
In het coalitieakkoord zijn de ambities en (top)prioriteiten voor de collegeperiode 2022-2026 vastgelegd.

Positioneringsstrategie Hoorn (vastgesteld door het college in 2023)
De positioneringsstrategie is een concrete leidraad in de ambitie om meer stad te worden.

Motie 643 Meer flexibiliteit voor onze ondernemers (aangenomen door de gemeenteraad in 2023)
Via deze motie verzoekt de gemeenteraad het college om de onderwerpen "een verbeterde communicatie" en "minder regeldruk" belangrijke thema's terug te laten komen in het actie-agenda 2024.

5. Argumenten

Programma Binnenstad & Waterfront
Om de geplande activiteiten in de binnenstad doelgericht en in samenhang uit te voeren, is gekozen voor een programmatische aanpak. Hierdoor ontstaat een duidelijke organisatiestructuur die het mogelijk maakt om integraal te sturen op het realiseren van de doelstellingen. De basis voor de programmatische aanpak is de actie-agenda binnenstad. Een aantal onderwerpen uit het programmaplan staan niet op de actie-agenda. Deze activiteiten en projecten komen uit de evaluatie van het programma Waterfront. Dit geldt bijvoorbeeld voor de tweede fase van het stadsstrand en het ontwikkelen van een havenvisie.

Actie-agenda
Het voorstel is om van 2024 tot en met 2030 met een actie-agenda voor de binnenstad te werken. Bij het werken met de actie-agenda is er een onderscheid tussen de actie-agenda en de inspiratielijst. De actie-agenda bevat concrete acties en ontwikkelingen die komend jaar worden opgepakt. De actie-agenda wordt elk jaar geactualiseerd. De inspiratielijst omvat onderwerpen die zijn genoemd tijdens het participatieproces of onderwerpen die in de toekomst van belang zijn. Dit zijn onderwerpen die niet direct komend jaar worden opgepakt of nog niet concreet genoeg zijn uitgewerkt. Een duidelijke, jaarlijkse actie-agenda geeft focus en prioritering. Dit is van belang om goed samen te kunnen werken en duidelijk te weten wat er per jaar op de agenda staat. Elk jaar wordt de actie-agenda vernieuwd en worden er acties vanuit de inspiratielijst op de actie-agenda gezet. Dit zorgt voor een dynamisch proces dat de gemeente en de binnenstadspartners in staat stelt om flexibel in te kunnen spelen op de actualiteit en urgentie van dat moment.

In de actie-agenda is motie 643 Meer flexibiliteit voor onze ondernemers verwerkt. Deze motie roept het college op om de onderwerpen "een verbeterde communicatie" en "minder regeldruk" belangrijke thema's terug te laten komen in het actie-agenda 2024. De actie-agenda is bijgevoegd als bijlage bij het programmaplan.

Doelstellingen programmaplan en actie-agenda
De doelstellingen van de actie-agenda en het programmaplan zijn afgeleid van eerder vastgestelde visies en kaders:

1) Een aantrekkelijk aanbod: het nastreven van een mix van centrumfuncties, het vergroten van de herkenbaarheid en verminderen van leegstand.

2) Bezoekers stimuleren: het trekken van meer bezoekers die langer verblijven, meer besteden en vaker terugkomen voor de kernkwaliteiten van Hoorn. Hierbij gaat extra aandacht naar het trekken van bezoekers buiten het hoogseizoen.

3) Bedrijvigheid bevorderen: stimuleren en versterken van de(kennis)economie in de binnenstad. Een indicator voor succes is een toename van banen en werkplekken in de binnenstad.

4) Verblijfsklimaat verbeteren: bijvoorbeeld meer groen en meer ruimte voor de voetganger en fietser. Essentieel daarbij zijn betere loopverbindingen in de binnenstad, bijvoorbeeld tussen het stationsgebied, het kernwinkelgebied, de havens en het stadsstrand.

Naast deze doelstellingen, zijn er ook randvoorwaarden. Deze randvoorwaarden houden we als uitgangspunten aan bij het uitvoeren van acties en projecten.

De randvoorwaarden zijn:
1) Balans leefbaarheid (inwoners) en levendigheid.
2) Goede verkeerscirculatie (auto, motor, OV, fiets en voetganger).
3) Voldoende parkeergelegenheid auto en fiets.
4) Veilige binnenstad.
5) Goede toegankelijkheid.

Proces uitvoering actie-agenda
Bij het maken van de actie-agenda en de beleidsstukken die eraan ten grondslag liggen zijn de belanghebbenden uit de binnenstad uitvoerig betrokken. Om de actie-agenda en ambities in de binnenstad te kunnen realiseren is stevig centrummanagement van belang. Door het vormen van een strategisch actieteam wordt hier een eerste stap in gezet. Dit team bestaat uit belanghebbenden uit de binnenstad die de verschillende sectoren vertegenwoordigen. Het strategisch actieteam voert regie op het uitvoeren van de actie-agenda. Daarnaast neemt zij het initiatief voor de jaarlijkse bijstelling van de agenda. Deze wordt door het college van Burgemeester en Wethouders vastgesteld.

Naast het strategisch actieteam is er een klankbordgroep. Hierin zitten de deelnemers aan de binnenstadstafels. Ook andere ondernemers kunnen zich aansluiten bij deze klankbordgroep. De klankbordgroep wordt door het strategisch actieteam geraadpleegd bij de bijstelling van de actie-agenda. Daarnaast wordt de klankbordgroep ook benaderd om mee te denken aan de uitvoering van de acties of benaderd voor deelname aan het participatieproces van acties.

Evaluatie Waterfront
In 2013 is de visie "Koers voor de Kust" geformuleerd, samen met een uitvoeringsprogramma voor zowel de korte, middellange als lange termijn: Programma Waterfront. Veel van onze doelen hebben we bereikt en daar mogen we trots op zijn. Ondanks het behalen van veel doelen, zijn er nog steeds acties nodig om onze visie volledig te realiseren en om effecten optimaal te benutten Daarom integreren we binnen het Programma Binnenstad & Waterfront nieuwe activiteiten die nodig zijn om onze visie te verwezenlijken. Deze aanvullende acties worden uitgevoerd naast de activiteiten die al zijn opgenomen in de actie-agenda voor de binnenstad. De evaluatie is bijgevoegd als bijlage bij het programmaplan.

6. Maatschappelijk draagvlak en participatie

Voor het maken van de actie-agenda is een uitgebreid participatieproces doorlopen. Het proces bestond uit de volgende stappen:

1) Kick-off bijeenkomst op 31 mei.
2) 4 binnenstadstafels over de volgende onderwerpen:
    - functie-aanbod
    - horeca
    - bezoekers
    - mobiliteit en parkeren
3) Vragenlijst die zowel digitaal als fysiek is afgenomen om de eerste opbrengst van de actie-agenda te valideren.
4) Marktkraam op de cultuurmarkt.
5) Terugkombijeenkomst binnenstadstafels op 2 oktober. Bespreking van het eerste concept van de actie-agenda.

Tijdens dit proces kwam duidelijk naar voren dat de belanghebbenden behoefte hebben aan duidelijkheid en samenwerking heel belangrijk vinden. Deelnemers geven aan dat de actie-agenda hierbij helpt.

7. Financiële gevolgen

Dit voorstel heeft geen financiële gevolgen voor het begrotingsresultaat.

In de begroting 2023 is besloten om in 2023 het programma Binnenstad & Waterfront op te starten. Om het programma te ondersteunen is er een werkbudget van €100.000 voor 2023 en 2024.

Daarnaast staan in het programma en de actie-agenda verschillende projecten waarvoor vanuit het coalitieakkoord en de begroting geld beschikbaar is gesteld (zie financiële bijlage voor het totale overzicht).

Topprioriteiten Coalitieakkoord met dekking:
- Fietsparkeren in de binnenstad
- Regulering verkeer havenkwartier en autovrije Roode Steen;
- Investeren in de lokale economie;
- Onderzoek stadsdistributie;
- Verbeteren afvalverwerking, waaronder ondergrondse afvalcontainers in de binnenstad;

Begroting:
- Parkeerverwijssysteem;
- Toeristische voetgangersbewegwijzering;
- Evaluatie horecabeleid;
- Dynamische afsluitingen kernwinkelgebied.

Voor de actie-agenda als geheel geldt dat nu een besluit wordt gevraagd op de programmering en agendering. Voor de acties en projecten zelf geldt dat hiervoor ook het reguliere besluitvormingsproces wordt doorlopen. Als voor een project extra geld nodig is of van bestaande beleidskaders wordt afgeweken wordt hierover een besluit genomen door de gemeenteraad.

Subsidies

Voor ontwikkelingen in de binnenstad zijn ook mogelijkheden om subsidies aan te vragen, zoals bij de provincie Noord-Holland. Afgelopen jaar hebben we gebruik gemaakt van de HIRB+ subsidie toekomstbestendige winkelgebieden Noord-Holland. 50% van de kosten voor het ontwikkelen van de actie-agenda, opzetten van centrummanagement en de plintenstrategie worden gedekt door deze subsidie.

Daarnaast onderzoeken we bij de plintenstrategie de mogelijkheden om gebruik te kunnen maken van de impulsaanpak winkelgebieden. Voor de impulsaanpak winkelgebieden geldt dat hiervoor ook een flinke investering moet worden gedaan door de gemeente in samenwerking met andere partijen in de stad. Deze investering zit nog niet in de begroting. Het mee investeren door externe partijen is daarnaast een expliciete voorwaarde voor deze regeling.

8. Communicatie

De communicatie over dit onderwerp verloopt via de gebruikelijke communicatiekanalen. Zie hiervoor ook de uitwerking in het programmaplan.

Daarnaast wordt de actie-agenda ook via de leden van het strategisch actieteam gedeeld.

9. Realisatie

Na de meningsvormende raadscommissie worden de actie-agenda en het programmaplan vastgesteld door het college. Daarna start de uitvoering. Een aantal acties op de actie-agenda is al gestart.

Uitvoeren acties

De actie-agenda en het programmaplan gaan over agendering en programmering. De acties die op de agenda staan, kennen hun eigen dynamiek en besluitvormingsproces. Dit betekent dat acties die om een besluit van de gemeenteraad vragen ook op die manier worden ingebracht. Dit geldt bijvoorbeeld als er financiële middelen vrij moeten worden gevraagd, er extra middelen nodig zijn of als beleidskaders moeten worden bijgesteld.

Participatie bij uitvoering van de acties

De actie-agenda is een product van de publiek-private samenwerking tussen de gemeente Hoorn en andere belanghebbenden vanuit de binnenstad. Het schept een duidelijk beeld van de acties die van belang zijn voor deze partijen. Duidelijk is dat bij sommige acties verdere uitwerking noodzakelijk is. Het blijft belangrijk om samen te werken als gemeente, ondernemers, bewoners en bezoekers. Bij het uitvoeren van de acties zal ook gebruik worden gemaakt van de inzichten en meningen van binnenstadspartners. In de actie-agenda en het programmaplan staan voorbeelden van participatievormen.

19 DEC. 2023

het college van burgemeester en wethouders van Hoorn,

de secretaris, de burgemeester